

ATMINTINĖ PIRMOKŲ TĖVELIAMS

Kiekvienas vaikas yra ypatingas ir vertingas, tereikia tik atsakingo rūpinimosi, daug meilės, didžiulės kantrybės, vilties...

Mokyklai brandus yra tas vaikas, kurio savivoka, savęs vertinimas, emocijų, savikontrolės, pažinimo ir kiti procesai yra pasiekę septynmečiui būdingą susiformavimo lygį, o pasiekimai - mokymosi pradžia reikalingų žinių, mokėjimų, gebėjimų apimtį bei kokybę.

Brandumo mokyklai komponentai:

Fizinė vaiko branda: gera vaiko fizinė ir psichinė sveikata, išlavėję judesiai, gera pirštų - riešo motorika, gera akies - rankos koordinacija;

Socialinis emocinis brandumas: teigiamas savęs suvokimas ir savigarba, sugebėjimas siekti tikslų, bendrauti, bendradarbiauti, prisitaikyti, prisiiinti atsakomybę, noras būti mokiniu;

Intelektinė branda: aktyvus domėjimasis pasauliu, valingos atminties ir dėmesio pradmenys, loginio, kritinio, probleminio, kūrybinio mąstymo pradmenys, išlavėjusi kalba, elementarūs matematiniai vaizdiniai;

Nuostata ir pasirengimas tapti mokiniu: įvairiausi vaiko praktiniai mokėjimai ir įgūdžiai (nusiteikimas eiti į mokyklą; domėjimasis knygomis; pasirengimas rašymui; elementarūs matematiniai vaizdiniai).

Patarimai tėvams, kaip galima padėti „brandinti“ vaiką

mokyklai:

- ✓ skatinkite vaiką būti savarankiška: leiskite pačiam praustis, rengtis, tvarkytis savo daiktus;
- ✓ mokykite būti atsakingą už savo poelgius, kitus šeimos narius;
- ✓ mokykite valdyti savo emocijas, savo spontaniškus norus;
- ✓ skatinkite bendrauti su bendraamžiais;
- ✓ leiskite tyrinėti aplinką, išbandyti įvairias veiklas;
- ✓ lavinkite vaiko kalbą: tikslų ir aiškių garsų tarimą, domėjimąsi žodžių reikšmėmis, raidėmis, skatinkite nuosekliai pasakoti įvairius patyrimus, kurti istorijas;
- ✓ skatinkite skaičiuoti aplink esančius daiktus, pinigus;
- ✓ mokykite taisyklingai laikyti pieštuką, piešti, kopijuoti, spalvinti, kirpti, lipdyti, konstruoti;
- ✓ lavinkite atmintį: mokykite eilėraščių, dainelių žodžių, šokio judesių.

Jei tėvams kyla abejonų, ar vaikas subrendęs mokyklai, visada verta kreiptis į specialistus. Galima kreiptis į psichologus poliklinikose, pedagogines psichologines tarnybas, centrus. Ten atliks mokyklinės brandos tyrimus, atskleis stipriąsias ir silpnąsias vaiko puses.

Motyvacija pradinėse klasėse

Į pirmąją klasę vaikai eina tikėdamiesi naujų malonių atradimų bei nuotykių, tačiau dauguma, susidūrę su rutina, greitai nusivilia ir ima nuobodžiauti.

Ką šiuo laikotarpiu gali padaryti tėvai?

1. Sukurti saugią erdvę

Nusivylimas dažniausiai ištinka dėl neišsipildžiusių lūkesčių. Tėvai per mažai pasakoja vaikui apie tai, kokia tvarka viešpatauja mokykloje. Vaikų psichologai pataria dažniau pažaisti su vaikais mokykla: pabūti „mokytoju“,

„mokiniu“, kad lūkesčiai taptų realistiški. Kita vertus, mažiesiems reikia žinoti, kad tėvai visada netoliese ir prireikus parems, atskubės į pagalbą.

2. Leisti džiaugtis pažinimu

Pradinukui reikia tėvų paramos, tačiau jis neturi jaustis nuo jos priklausomas. Be abejo, yra situacijų, su kuriomis jis pats negali susitvarkyti. Pavyzdžiui, labai nuobodu rašyti raides, kai jau moki skaityti. Rutina gesina motyvaciją mokytis. Nuolat aiškinti vaikui, jog tai tik pradžia, kad vėliau užduotys taps įdomesnės, nepakanka. Tėvams reiktų patiems pajvairinti pažinimo procesą: dažniau su vaiku pažiūrėti į dangų ir papasakoti jam apie kitas planetas, pasivaikščioti po mišką ir pasiklausyti paukščių balsų, nuvežti į artimiausias istorines vietas, kur atžala galėtų išgirsti įdomią istoriją... Nauji ryškūs išpūdžiai, sukeliančys norą stebėti, tyrinėti pasaulį, eksperimentuoti,- štai kas skatina norą mokytis. Spaudimas, barimas ir prievarta- atvirkščiai: nuo jo tik atgraso.

3. Pastebėti laimėjimus

Kiekvienas iš mūsų nori būti sėkmingas. Nesėkmės, jei jos byra viena po kitos, sukelia bejėgiškumo jausmą, o tai žlugdo pasitikėjimą savimi. Nerodykite vaikui pirštu į kiekvieną jo klaidą, juo labiau nelyginkite jo su kitais vaikais. Lyginkite tik su juo pačiu, koks jis buvo praeityje: akcentuokite, kokią pažangą jis padarė. Jeigu anksčiau jo diktante buvo 15 klaidų, o dabar - 10, tikrai yra už ką pagirti. Pastebėkite net pačius mažiausius pasiekimus. Mokymasis pradinėse klasėse neįmanomas be teigiamų emocijų. Vaikui būtina kartkartėmis patirti pergalės jausmą: moksle, kūryboje ar sporte. Pasitikėjimas savimi padės įveikti kliūtis. Ypač tose srityse, kurios vaiką labiausia žavi, tėvai turėtų reguliariai pabrėžti jo laimėjimus.

Mokslininkai nustatė, kad jaunesniojo amžiaus mokinukai

nepriima kritikos. Jų smegenys reaguoja tik į pagyrimus. Tad dažniau girkite savo atžalas.

Ruošiamės mokyklai:

- ✓ Mokykite savo vaiką saugiai elgtis gatvėje, parodykite saugų kelią į mokyklą;
- ✓ Mokykite savo vaiką patį apsirengti, užsirišti batų raištelius (šio įgūdžio prireiks prieš/po kūno kultūros pamokas, einant į valgyklą, lauką);
- ✓ Kelionių, išvykų metu pastebėkite įvairius užrašus, tarkite raides, skiemenis, žodžius;
- ✓ Skaičiuokite (kiek vaikas mato medžių, namų, mašinų), lyginkite ko daugiau, ko mažiau;
- ✓ Klausinėkite vaikų „kodėl?“. Prašykite atsakinėti pilnais sakiniais (tai padės rašant rašto darbus);
- ✓ Skatinkite vaikus kurti pasakojimus, juos iliustruoti piešiniais. Mokykite deklamuoti eilėraščius išraiškingai, aiškiai, neskubant;
- ✓ Pratinkite vaiką, kad išklaustytą kalbantį žmogų (tai padės įsiklausyti į mokytojos aiškinimą bei skelbiamą užduotį);
- ✓ Tegu mokosi netrukdyti savo sesutei, broliukui, tėveliams (klasės suole sėdės ne vienas, o su klasės draugu);
- ✓ Mokykite vaiką orientuotis erdvėje (kairė, dešinė, viršus ir pan.);
- ✓ Mokykite saugiai naudotis žirkklėmis, nes jų pamokoje reikės dažnai;
- ✓ Mokykite dirbti su popieriumi. Parodykite, kad norimą figūrą galima iškirpti ir lapo krašte, ne tik viduryje;
- ✓ Leiskite naudotis liniuote (mokykloje reikės braižyti atkarpas, geometrines figūras);
- ✓ Skatinkite susitvarkyti savo darbo vietą (pasibaigus vienai pamokai reikės greitai pasiruošti kitai);
- ✓ Leiskite vaikui pasidžiaugti naujaja kuprine, rašymo priemonėmis bei kitais mokyklai skirtais daiktais. Tegu mokosi juos susidėti ir vėl išsiimti iš kuprinės;
- ✓ Pratinkite vaiką užbaigti pradėtą darbą bei kruopščiai jį

atlikti.

- ✓ **Vaikas mokysis ne tik skaityti ir rašyti, skaičiuoti, bet ir valdyti ranką, susikaupti, išlaikyti dėmesį, įsiminti, logiškai mąstyti.**
- ✓ Neatidėliokite vizito pas gydytojus, išsiimkite pažymą apie vaiko sveikatą.
- ✓ Nepamirškite kad labai svarbus vaikui dienos režimas. Po vasaros atostogų vaiko dienos tvarkę artinkite pamažu prie mokyklos ritmo;
- ✓ Likus 2-3 savaitėms iki mokyklos paskatinkite vaiką atlikti po 2-3 nesunkias užduotes;
- ✓ Stiprinkite motyvaciją mokindami, kad pastangos ir darbas yra būtini siekiant tikslų;
- ✓ Tik pozityviai kalbėkite apie mokyklą, mokytojus, mokymosi svarbą – taip išlaikysite savo ir naujos aplinkos autoritetą, o iškilus sunkumams ieškokite kelio sprendimų link.
- ✓ Stenkitės, kad Rugsėjo 1-oji būtų malonus įvykis tiek jums, tiek jūsų vaikui;
- ✓ Dalinkitės savo patirtimi ir maloniais prisiminimais iš savo mokyklinio gyvenimo.

Nenustebkite:

- jei dėl pasikeitusio krūvio, naujų pareigų, laikinai pasikeis vaiko elgesys;
- jei dažniau, nei anksčiau, vaikas patirs nuotaikos pokyčių;
- jei iš pradžių vaikas bus įsitemęs.

Vertėtų sunerimti:

- ✦ jei elgesio pokyčiai bei prasta nuotaika tęsiasi per ilgai (ilgiau nei tris mėnesius);
- ✦ jei vaikas nuolat abejoja savo gebėjimais;
- ✦ jaučiasi menkas ir nevertingas;
- ✦ jeigu vaikas tampa labai bailus, nepasitiki savimi, neryžtingas;
- ✦ jeigu vaikas nuolat yra liūdnas ar atrodo prislėgtas;
- ✦ jei vaikas nuolat skundžiasi nuovargiu, galvos skausmais ar kitais sveikatos sutrikimais.

Geriausia pagalba vaikui adaptavimosi prie mokyklos laikotarpiu – supratimas, jog vaikui sunku, rami reakcija į vaiko elgesio ir nuotaikos pasikeitimus bei padėsinimas, jog su sunkumais susitvarkys. Tad kiekvienas mūsų privalome apgaubti vaiką meile, rūpestingumu, švelnumu ir tikėjimu, kad jis yra unikalus, gebantis ir galintis. Ko ir kiek – jis pats parodys. Belieka būti kantriems laukiant kiekvieno jo brandos, augimo ir skleidimosi etapo. Kartais padėti. Visuomet saugoti. Kantriai sušildyti, kai jis, pakąstas šalnos, suklumpa. Būti šalia, kai svarbu paguosti ir atjausti. Drąsiai ir išdidžiai augti kartu. Stiebtis aukštyn, nes kito tokio tikrai niekur nerasite.

Informaciją paruošė:
psichologė A. Markauskienė
spec pedagogė V. Miliauskienė